

**"Svensk.
BRANDKÄRSTIDNING"**
FACKORGAN FÖR SVERIGES BRANDKÄRER.

N:o 8. GÖTEBORG.
Jch. Olssons Eft. Boktr. 1910. **Aug. 1910.**

Äges af:
**Svenska
Brandmanna-Förbundet.**
Utkommer en gång i mån.

REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:
ÖFVERBRANDMÄSTARE:
ERIK BLOMGRÉN.
GÖTEBORG.

Prenumerationspris:
Kr. 2: 75 för år. Lösn. 25 öre.
Annonsspriser:
Å omslaget 50 öre, å blad mell.
text 30 öre, i texten 1 kr. pr cm.
och spalt.

Halmstads brandkår.

Grupp af Halmstads brandkår.

Halmstads fasta brandkårs personal består af: 1 brandchef, 1 brandsergeant, 1 brandkorporal, 8 ordinarie och 11 extra brandsoldater.

Härtill kommer en reservkår på 60 man fördelad på 5 stationer, hvardera försedd med

1 brandpostkärra utrustad med ständrör och strålrör samt 150 meter slang.

För den fasta kårens personal är följande aflöningsstat fastställt:

Brandchefen: lön... .. kr. 1,000: —
jämte familjebostad å brandstationen med ved och lyse.

Brandsergeanten: lön... kr. 1,200
personligt lönetillägg > 500 kr. 1,700: —
jämte familjebostad å brand-
stationen med ved och lyse.

Brandkorpralen: lön... kr. 480
ett ålderstillägg å .. > 60

Portionsersättning å 1,15
pr dag > 419: 75

ersättning för småper-
sedlar, tvätt och sko-
don > 87: —

beklädnadsersättning ... > 75: — 1,121: 75

jämte familjebostad å
brandstationen med
ved och lyse.

Ordinarie brandsoldat:

lön > 300: —

ett ålderstillägg å > 60: —

ersättning för småper-
sedlar och skodon ... > 75: — 435: —

Mathållningen på brandstationen bestri-
des af entreprenör till ett pris af kr. 1,15 pr
man och dag.

2 af det ordinarie manskapet äro gifta
och erhålla sin portionsersättning konstant.
Dessutom erhåller manskapet både ordinarie
och extra fria uniformspersedlar, fri bostad i
logementet inom brandstation, ved och lyse.

Extra brandsoldat: lön kr. 1: 25 samt 50
öre pr timma under eldsvåda och öfning.

En reservmaskinist finnes äfven anställd
med ett årligt arvode af 130 kronor samt 50
öre pr timma under eldsvåda och öfning.

Ordinarie manskapet åtnjuter fridag hvar
9:de dag. Af det extra manskapet äro 2 å 3
fria hvar 4:de natt, de öfriga tjänstgöra å
brandstationen från kl. 9,30 e. m. till kl. 5 f. m.

Befäl och manskap äro på stadens be-
kostnad olycksfallsförsäkrade samt åtnjuta fri
läkare- och sjukvård.

Redskap.

Den fasta kären: 1 Ludwigsbergs ång-
spruta n:o 4, 1 redskapsvagn för 2 hästar,
1 mekanisk stege (modell Christian Braun,
Nürnberg) för 2 hästar, 1 sotelidskärra samt 3
brandpostkärror. En staden tillhörig bogser-
båt är så utrustad att den kan användas till
flodångspruta.

Kärens hela slangförråd utgöres af 4,200
meter slang, försedd med Billmans record-
kopplingar. Kären förfogar öfver 6 hästar,
hvaraf 2 under dagen användas till körning
för stadens räkning.

Under år 1909 alarmerades brandkären
28 gånger, däraf 9 gånger för eldsvåda, 8
gånger för sotelid och 11 gånger falskt alarm.

Af eldsvådorna voro 3 af den betyden-
het att slangledningarna från brandpost behöfde
användas. Den därvid använda slanglängden
utgjorde sammanlagdt 210 meter.

B.

Pensionskassan för Sveriges städer.

Anhålls om plats i Svensk Brandkårs-Tidning
för följande:

Som frågan om pension för brandmanskapet i
likhet med öfriga kommunernas fast anställda be-
fattningshavare, icke ännu kan anses vara tillräck-
ligt debatterad, vill undertecknad söka belysa
några synpunkter, som möjligen kunna vara af in-
teresse för utom yrket stående.

I Sverige är det fasta brandväsendet af en
tämligen ung data och ligger ännu så att säga i
lägervall. Ty det måste medgifvas, att brandväsen-
det på alla områden varit och till stor del ännu
är, styfmoderligt tillgodosedd. Orsaken härtill kan
enl. min åsikt endast vara den, att brandväsendet
för kommunerna icke är något direkt inkomstbring-
ande företag. Dock är ett väl ordnat brandvä-
sen i ett samhälle en inkomstkälla för allmänheten
i form af nedsatta brandförsäkringspremier.

Det är otvivelaktigt svårt om icke omöjligt
för en icke fackman att bilda sig något helt eller

"Kustros"

(REGISTERADT)
ODENIUS PATENT. — SVENSK TILLVERKNING.
Af helpressad förblyad rön svensk
Stålpåt eller Koppar,
MEST EFFEKTIVA

Eldsläckningsapparat.

Godkänd af Tarifföreningen
för svenska och utländska
Brandassuransbolag.

Vid sprutning botten upp!
Vid afbrytning botten ned!

A. B. ERNST ODENIUS MASKINFÄÄR

GÖTEBORG,

Rikstel.: 1696 & 6935.

Håll stallet friskt med Automors

Säljes å apotek och i färg- & kemikalieaffärer.

En gros genom BILLQVIST, LUNDWALL & Co. Göteborg.

rätt omdöme om de inre förhållandena i en tjänst af så mångsidig beskaffenhet som brandkärstjänsten. Att den är hälsovadlig och nervförstörande på grund af den ständiga påpassligheten och själsspänningen, tänker nog ingen på. Komiterade kunna därför icke klandras, för det de dragit oriktiga slutsatser beträffande brandmanskapets behof. Jag tror därför icke det strider mot god ton, att de göras uppmärksamma på lämpligheten af att vända sig till de fasta brandkärernas chefer här i riket och begära deras utlåtande i saken. Orduandet af pensionsfrågan för brandmanskapet har nämligen en stor och genomgripande betydelse för brandväsendets höjande.

Som skäl för brandmanskapets uteslutande vid uppgrändet af »Betänkande med förslag till reglemente för Svenska städers pensionskassa» ha kommitterade anført, dels brandmanskapets i regel tidiga afgång ur tjänsten och dels beskaffenheten af det med deras tjänst förenade arbetet samt att det skulle blifva en dyr historia för samhället.

Särskildt hvad den tidiga afgången ur tjänsten beträffar, skall jag bedja att få förklara. Den beror visst inte helt och hållet på beskaffenheten af den utslitande tjänstgöringen, utan i de flesta fall är det den mindre goda ställning i ekonomiskt afseende som brandmanskapet innehaft och på många platser ännu innehar som tvingat dem att söka sig bättre utkomst på annat håll. En annan medverkande orsak till det ymniga manfallet är nog den, att tjänsten, hvilken absolut fordrar en ständigt påpasslighet, och dag som natt tvingar till ett synnerligen bundet lif, ställer mycket stora anspråk på sin utöfvare i fråga om stadga. Det är ju helt naturligt, att en hel del bland de unga män, hvar med brandkärerna måste rekryteras, icke alltid besitta den stadga uti lefvernet som befälet äger rätt att fordra af dem som skola sköta ett yrke eller tjänst af så utomordentligt allvarlig beskaffenhet som brandtjänsten. Ty, då alarmklockorna ljuda fordras det att hvarje man är på sin post, hvarom icke måste stränga disciplinära åtgärder vidtagas.

Att sålunda betrakta den stora och tidiga afgången ur tjänsten som något verkligt skäl för, att ej upptaga brandmanskapet i pensionsstaten, torde

ej vara riktigt eller rättvist mot dem, som tagit brandtjänsten till sin lifsuppgift och helt och uteslutande ägna sig däråt.

Att brandmanskapet numera betraktar brandkärsvärdet som en tillfällighetsplats, torde snart, som bättre är, höra till det förflutna. Och det får medgifvas, att rätt stora förändringar till det bättre skett under de senare åren härutinnan. Allmänheten börjar allt mera inse, att brandmanskapets erfarenhet och duglighet är af allra största betydelse för samhället. Det är obestriddt af stort värde för en brandkår, att dess manskap hunnit till mogen ålder samt förvärfvat sig en god allmänbildning och är i besittning af det mod, den kraft och själfbehärskning, som yrket kräver.

Slutligen vill jag hafva sagt, att goda existensvillkor skapar inom brandväsendet ett bra manskap, som i farans stund äro beredda att riskera sina lif i tjänsten till samhällets skydd.

C. F. Wallin

Förman vid Göteborgs brandkår.

Ryberg & Co,

Änggatan 5. Telefon 7243. Göteborg

Metallvarufabrik.

Tillverkning af låsar (glidstycken) till
lifräddningslinor.

E. Fromell,

□□ Sundsvalls brandkår. □□

Mekaniska brandstegar intill 25 meters
höjd, utdragsstegar, hakstegar, brandredskaps-
vagnar, lätta sjuktransportvagnar.

Starka Alluminiumhjelmar

tillverkas af

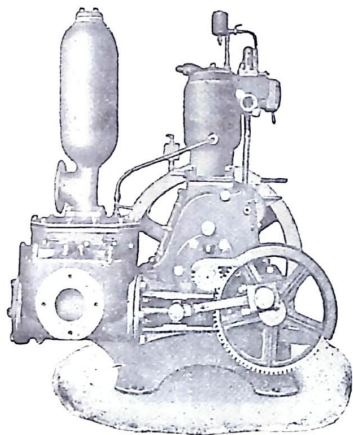
Leander Englund,
Sundsvall.

Hur elden härjar skogarna.

En Stockholmstidning har med anledning af de många skogseldarna i år haft ett samtal med andra skogsbyråns chef, hr Th. Örtenblad, som därvid uttalade följande:

Det är omöjligt att säga, i hur stor utsträckning elden i genomsnitt härjar skogarna. Det ställer sig mycket olika. I regniga, kalla somrar, är antalet eldsvådor mycket ringa. Under heta somrar bli de mycket vanliga och man har i det fallet vissa bemärkelseår.

Man minnes ännu den heta sommaren år 1888. Det var då så oändligt upptorkadt ned i myllan, att den minsta gnista tände stora eldar. Det var midsommardagen det

Motorsprutan "MERIT"

== 5 hkr. ==

Lättskött och absolut tillförlitlig.
Driftkostnad: c:a 25 öre pr timma.

Uppfordrar 600 lit. vatten pr minut med en 25 met. vägrät, 20 met. lodrät stråle.

C:a 4 minuter för igångsättning.

A.-B. Fredr. Wagner.

Motorafdelningen.

Göteborg. Stockholm. Malmö.

året som Sundsvall och Umeå brunno och samtidigt härjade omfattande skogseldar på flera platser. Särskildt i de norra orterna var det svårt. Man sparde ingen möda för att rädda skogarna, men ändå brunno i kronoskogarna i Norrbottens län 5,300, i Västernorrlands län 4,929, i Jämtlands län 84, i Västernorrlands 1,157, i Gefleborgs 100 och i Kopparbergs 85 hektar.

Det var kronoskogarna, sålunda sammanlagt 11,655 hektar.

De enskilda skogarna har man ju ingen statistik på. Men de ledo än större skada. I Kopparberg anslögo de enskildas skogsföruster till 5,000 och i Ängermanland till 30,000 hektar.

Efter detta fruktansvärda år komma några fuktiga somrar och skogseldarnas antal gick då ner. 1901 var som man minns mycket varm och skogseldarna blefvo då också flera.

I år ha eldarna åter tagit fart och man kan säga, att det är i rent af ovanlig grad i förhållande till årstiden. Detta beror gifvetvis på att allt kommit så tidigt i år. Det är eljest högst sällsynt, att en skogseld inträffar före den 15 juni. Midsommartiden och 14 dagar därefter anses som den farligaste. Anledningen är naturligtvis den, att folk då vistas ute. Många äro på fiskturer och i stället för att gå hem logerar man i skogen vid en eld. Sedan ser man inte till, att den ordentligt försvinner och så är olyckan skedd.

På det hela taget kan sägas, att ovarsamheten med elden är den vanligaste orsaken till skogseldar.

Af lokomotiven anstiftade skogseldar borde kunna inskränkas, menade byråchefen, genom lämpliga gnistsläckare. De ångare, som inlöpa i de norrländska trädistrikten äro ju nödsakade att vara försedda med gnistsläckare. Det förefaller, som om vissa tider på året samma anordning med fördel skulle kunna vidtas på lokomotiven.

**Farorna vid handhafvandet af eld-
farliga vätskor och deras
förebyggande.**

Öfver detta ämne hölls förliden vinter af Herr Hünecke, direktör för Maschinenbau-Gesellschaft, Martini & Hünecke i Berlin, ett föredrag i Hanover för försäkringstjänstemän och torde nedanstående ur »Gjallarhornet» hämtade utdrag vara af stort intresse äfven för denna tidsnings läsare.

Först visades genom experiment explosionernas natur och de förutsättningar, som måste finnas för uppstående af en dylik, och bevisades på experimentell väg, att en explosion endast då kan uppstå, när den brännbara gasen är blandad med luft i ett bestämt förhållande. Antändningen kan ske på många olika sätt vid eldfarliga vätskor. Det är icke ens nödvändigt, att en direkt låga från en brännbar kropp kommer i beröring med den eldfarliga vätskan, utan blotta gnidningen af två hårda föremål mot hvarandra är tillräcklig att åstadkomma antändning genom de därvid uppstående gnistorna. Sådan gnistbildning förekommer ofta i praktiken. Särskildt i kemiska tvättinrättningar äro gnistbildningar i tvättmaskinerna vanliga. I krutfabriken i Spandau hafva upprepade gånger antändning af svafveleter skett, därigenom att elektriska gnistor uppstått vid ifyllandet af mindre mängder. Antändning genom kemiska processer äro likaledes ofta förekommande, så t. ex. försakades den svåra explosionen i Rauxel vid Dortmund för några år sedan af en kemisk antändning. Svafvelhaltiga oljor kommo i beröring med cisternens väggar, hvarigenom bildades svafveljärn, som lika lätt råkar i glödning som platinasvamp. Redan sedan lång tid tillbaka har man sträfvat efter att förebygga de förhållanden, under hvilka en explosion kan äga rum. För vissa ändamål hafva de s. k. Davy'ska säkerhetsnäten visat sig ytterst effektiva. Dessa äro emellertid endast i stånd att förebygga vissa slag af explosionsfara och endast under särskilda förutsättningar. Ett nyare förvaringssätt består däri, att man aflägsnar luften från cisternerna, hvori de eldfarliga vätskorna förvaras, och ersätter den med någon gas, som icke innehåller eller åtminstone icke afgifver det för hvarje förbränning likasom också för hvarje explosion erforderliga syret. I praktiken begagnar man sig härvid af kolsyran. Det är emellertid också nödvändigt att skydda cisternerna mot otätheter och bekläda dem med något isoleringsmedel. Vidare måste man sörja för att rör, tappningsventiler och armatur skyddas mot otätheter. Genom särskilda anordningar sätter man den yttre rörledningen i sådan förbindelse med tryckgasrummet att gastrycket nedgår, för den händelse en läcka skulle uppstå på rörledningen. Den eldfarliga vätskan är då icke längre utsatt för tryck och rinner därför tillbaka till cisternen i stället för att rinna ut där läcken uppstått. Vid användning af gas, som icke innehåller eller afgifver syre, i förbindelse med på sådant sätt skyddade rörledningar och armatur kan man såväl vid förva-

ring som transport af eldfarliga vätskor helt och hållet utestänga faran för explosion och förbränning. För större anläggningar använder man icke kolsyra utan en billigare gas, som ej heller afgifver syre, och som kan framställas med ringa kostnad på ett enkelt sätt. Principerna för detta nya förvaringssätt äro, att man på förhand söker förebygga faran, och att man anordnar säkerhetsinrättningar så, att de verka ovillkorligen och således icke äro beroende på större eller mindre påpasslighet från etablissemangets personals sida. Härigenom tillgodoses ändamålet med anordningen bättre än genom de noggrannaste föreskrifter. Men anordningen är ändamålsenlig icke endast i eldsäkerhetens intresse, utan dessutom kunna stora besparingar göras genom undvikande af förgasnings- och spillförluster och obehöfligheten af dyrbara eldfasta källare. Brandförsäkringsbolagen hafva också erkänt detta förvaringssätts fördelar och bevilja afsevärd premienedsättning för upplag af eldfarliga vätskor, anordnade efter detta system.

Eldsvådor i ladugårdar.

Då den varma årstiden nu är inne torde det vara lämpligt att i korthet erinra om hvad som under olika omständigheter kan iakttagas till förekommande af de tyvärr så vanliga förhärjande eldsvådorna i ladugårdar med därpå följande stora ekonomiska förluster för ladugårdsägaren och ohyggliga lidande för djuren. Främst bör erinras om vissa preventiva åtgärder, som böra iakttagas redan vid ladugårdars uppförande. Byggnadsplatsen bör ligga fritt, men bör kunna översers från bostaden, ladugården bör kringplanteras med löfträd, vattentillgången bör vara riklig, helst bör vattenledningen införas, sammanbyggandet af ladugården med andra hus bör ej förekomma; foderskillarna böra helst borttagas från ladugårdarna; annars böra brandfria bottnar anordnas. Utgångarna böra vara breda och rymliga och anbringas midt för gångarna, byggnadsmaterialet bör så mycket som möjligt vara eldfast (sten, tegel), träväggar kunna beklädas med asfaltpapp; eldfärdbestyrkning kan, om den ofta förnyas, verka dämpande och förhindra brandens alltför hastiga spridning. Halm-tak och spåntak äro kanske mindre farliga än man tror; de senare kunna bstrykas med eldfärg.

Alarmeringsapparater böra anordnas och eldsläckningsredskap bör alltid finnas till hands. Af bindslösningsapparaterna, genom hvilka man afser att kunna lösgöra alla kreaturen på en gång, torde den af H. Henriksson i Göteborg konstruerade vara den ändamålsenligaste. Kreaturen måste dock vara vana att lämna ladugården i god ordning, annars kan villervallen bli mycket stor, om alla djuren lössläppas på en gång. Bästa sättet är emellertid att leda ut djuren två och två, om så är möjligt. Det är äfven i andra afseenden nyttigt att vänja djuren att gå ut en 2 å 3 gånger i veckan helst till något så när aflägsset belägna rastgårdar.

Att svepa fuktade skynken kring djurens hufvuden för att lättare kunna leda dem förbi eldhärdarna torde icke vara att förorda, enär djuren därigenom kunna bli ännu motsträfv-

gare. Däremot borde gnist-skärmar finnas öfver utgångarna, ty de nedfallande gnistorna skrämma i hög grad djuren, så att de vilja rusa tillbaka igen.

Gårdsbefolkningen borde då och då företaga brandöfningar och under alla omständigheter vara väl undervisade om hvad som främst är att företaga vid en utbrytande eldsvåda.

I tätare bebyggda byar med smärre gårdar borde organiseras en slags frivillig brandkår med lämplig släckningsredskap och med då och då återkommande brandöfningar.

Åskledare böra, så vidt möjligt är, uppsättas å ladugårdarna. I Danmark användas nätåskledare, om hvilka upplysningar lämnas af Kapten Ernst, Fredriksberg, Köpenhamn, men omdömena om dem äro motsägande.

Gymnastikinstruktionskurs i Helsingborg för brandunderbefäl.

Grupp af deltagarne uti Gymnastikinstruktionskursen i Helsingborg.

Den gymnastikinstruktionskurs för brandkårens underbefäl som Brandchefen i Helsingborg, Löjtnant Gustaf Braun i sitt storartade erbjudande till Svenska Brandmannaförbundet lofvat leda, har nu under tiden 4-16 Juli hållits.

I kursen ha deltagit reservlöjtnant E. R. Brantenberg, Malmö, brandsergeanterna E. Johansson och A. Rosberg, Helsingborg, samt brandkorpralerna O. Lindgren, Malmö, J. A. Sundkvist, Örebro, G. Th. Medin, Västerås, A. Johansson och O. Söderberg, Helsingborg.

Helsingborgs Dagblad för den 16 Juli skriver härom följande:

«Brandchefen i Helsingborg, löjtnant Gustaf Braun, är, som alla helsingborgare samt brandmännen landet rundt veta, en synnerligen intresserad brandman, hviken därtill lägger sig vinn om att få en allt djupare insikt i sitt fack. Inom sin kär åtnjuter han därför stort anseende, hvilket också framgår däraf att han utsetts till redaktör af Svenska brandchefsföreningens officiella organ, «Tidskrift för brandväsendet».

Till Svenska brandmannaförbundets årsmöte i Norrköping hade löjtnant B. insändt ett förslag om anordnande af en kurs i gymnastik, praktisk och teoretisk, för underofficerare och befäl vid Sveriges brandkårer samt utlovade samtidigt sin medverkan som ledare, om kursen förlades till Helsingborg.

Helt naturligt mottogs detta förslag med sympati, och kursen kom ock till stånd här i Helsingborg. På grund af en del tillstötande hinder kunde icke alla anmälda deltagare infinna sig, då kursen den 4 Juli tog sin början, hvidan relevantet stannade vid åtta, representerande brandkåren i Malmö, Örebro, Västerås och Helsingborg.

Kursen har, som sagdt, omfattat såväl praktiska som teoretiska öfningar, med särskild hänsyn till brandkårgymnastik. Undervisningen har pågått sex timmar om dagen med halft antalet timmar till praktiska öfningar, dels i varmbadshuset och dels i Gustaf Adolfskolas gymnastiksal.

Kursdeltagarna hafva genom brandchefen beredts kostnadsfritt logi under vistelsen här i Helsingborg, och genom särskilda öfverenskommelser har också kosten blifvit billig. Ingen kursavgift har elagts. Eleverna ha åtnjutit bidrag från resp. kårer.

Under vistelsen härstädes ha besök gjorts på flera af våra industrianläggningar för att studera vidtagna anordningar för brandskydd, hvarjämte en visit aflagts i lördags i Landskrona, där brandstationen och vattenverket besågos, samt i Köpenhamn i söndags för studier å därvarande brandstationer.

Härliga bad i Sundet och därpå följande solbad ha också hört till dagordningen — om också inte obligatoriska i kursen. Men efter en eller annan timmes ansträngande gymnastik smakar en doppling i de salta böljorna dubbelt skönt, och våra gäster ha minsann passat på det gynnsamma tillfället och njutit i fulla drag.

Löjtnant Braun framhöll vid ett samtal med en af Helsingborgs Dagblads medarbetare i går, att det naturligtvis är omöjligt att bringa deltagarne full utbildning vid en så kort-

varig kurs, hvilken endast äsyftade att skaffa eleverna, som äro brandkårsbefäl, kännedom om det allra viktigaste i brandkårgymnastiken, så att de icke stå handfallna, om ett gymnastikpogram sattes i händerna på dem.

I går afton öfverlämnade eleverna till sin värderade lärare, löjtnant Braun, en minnesgåfva som ett erkännande och ett tack från deras sida».

En fackman eller en icke fackman som brandchef.

Med anledning af i Karlskrona och Falun framställda förslag, att vid brandväsendets förestående omorganisation anställa särskildt fackutbildade personer som brandchefer och att dessa ej skulle utan stadsfullmäktiges tillstånd få inneha annan syssla än brandchefssysslan, har på sina håll alldeles särskildt upprört sinnen.

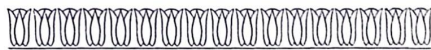
Ätminstone i Karlskrona har förslaget glädjande nog utgått från brandstyrelsen, fastän brandchefen, hvilken äfven är ledamot af brandstyrelsen, reserverat sig mot detsamma. Detta är ju också förklarligt. »Komitén för brandsläckningsväsendets ordnande i Sveriges städer och köpingar», hvilken består af delägare för såväl Städernas Allmänna Brandstodsbolag som Allmänna Brand och de till Tarifföreningen hörande brandförsäkringsbolagen Svea, Skandia, Skåne, Fenix, Norrland m. fl., biträder förslaget och framhåller önskvärldheten af, att för brandchefssysslan utses en utbildad fackman och att befattningen må

Jonserefs Fabrikers Äktiebolag

GÖTEBORG

rekommenderar sina tillverkningar af sprutslangar af prima kvalitet.

vara tillräckligt aflönad, så att brandchefen odeladt kan ägna sig åt brandkårens tjänst. Liknande uttalanden har gjorts beträffande Falun.

Detta förslag och uttalande anse vi vara mycket beaktansvärdt och vederbörande ha nog också haft sina skäl härför. Kommer det sedan till genomförande, hvilket vi lifligt hoppas och tro, vinner det snart efterföljd å andra håll och har då kraftigt bidragit till brandväsendets befrämjande i landet.

Den nu pågående rörelsen inom brandmannakretsar i vårt land går som bekant först och främst ut på att göra brandtjänsten till ett yrke och att höja detsamma. Nutidens brandväsen fordrar detta och gör det till en nödvändighet, att tjänstens utöfvare få en särskild utbildning för sitt kall och att de, som skola besätta befälsplatserna, dessförinnan hunnit skaffa sig en stor erfarenhet i yrket.

Vid de fasta yrkesbrandkåren äro brandchefssysslorna som bisysslor långt ifrån en lycklig anordning. Det ha vi nog samt fått erfara här i Sverige, där brandcheferna anställts utan några eller helt ringa föregående fackkunskaper i brandväsendet och till dessa platser ha officerare varit så godt som själfskrifna kandidater. Hvad som här sagts om brandchefplatserna, gäller äfven i de flesta fall om vice brandchefer och likställda platser. Detta omnämnda förhållande är också en af de största orsakerna till att brandväsendet hos oss är så efterblifvet. Och detta är ej underligt, då befälet ej suttit inne med någon fackkunskap och på grund af sina andra sysselsättningar ej hunnit med att förskaffa sig sådan. Med andra ord, intresset har varit riktat åt annat håll, ej åt brandtjänsten. Detta åtminstone i de allra flesta fall. Lysande undantag härifrån ha dock förekommit och förekomma, men de äro också undantag.

De som nu gripits af ångslan för hvad som kommer att förestå på grund af de afgifna förslagen och uttalandena från brandförsäkringsbolagens sida, hvilket innebär insläende på en ny princip, för att citera ett uttryck i en artikel under signatur O. v. M. i »Tidskrift för brandväsendet» julnummer, äro naturligtvis de officerare, som ha brandchefsbefattningen som en biförtjänst, jämte deras ifriga förespråkare.

För officerarne i fråga äro ju platserna bra att ha. De få i allmänhet fri bostad samt dessutom ett eller två tusen kronor i lön, och detta är inte att förakta som biförtjänst för många.

Men tjänsten skötes också i de flesta fall därefter. Ty man kan gifvetvis inte fordra att

en person skall så helt kunna egna sig åt en tjänst, som ej gifver honom sitt fulla lifsuppehälle.

Anställes en officer som brandchef, under den tid han är i militärtjänst, har han i allmänhet inte tillräcklig tid att ägna sig åt brandmannayrket mera än som högst nödortfiligen fordras för att komma tillstådes vid eldsvådorna och i viss mån uppehålla platsen, och anställas han vid den tid då han har eller inom kort kommer att få pension som officer, är han väl gammal för att åtaga sig ett värf, som fordrar en yngre persons krafter och energi.

Ännu en gång vilja vi framhålla, att brandväsendet fordrar fackmän. Dessa må gärna förut ha varit officerare, men då de börja sin bana vid brandväsendet skola de vara unga. Gubbar utan några fackkunskaper passa ej.

När så en officer ägnar sig åt brandtjänsten, bör han göra det odeladt och han bör inte redan vid sitt inträde anses vuxen hvilken post som helst, ty vi veta att »det är ingen född mästare». Hvar yrke behöfver sin tid för att läras, brandmannens icke minst. Och kan inte officeren som chef vid en brandkår i det närmaste mäta sig med sina underlydande i fråga om erfarenhet och skicklighet i yrket, blir det dåligt beställt med respekt, trots »den pondus officersgrad skänker».

Ur den förutnämnda artikeln i Tidskrift för brandväsendet framgår tydligt den åsikten, att, uti stad med Karlskronas storlek, brandchefen bör ha sysslan som biförtjänst och att platsen bör vara besatt med en officer, såsom den mest lämplige, och framdages härför en hel del skäl. Bland dessa skäl, som hos vederbörande stadsmyndigheter väger mest, är nog det, att det ställer sig billigare för samhället. Detta är nog sannt i visst afseende, fastän oftast kostnaden kommer igen på annat håll. Exempelvis i Karlskrona kunde mycket väl, där staden ej är större och brandkåren således ej får så stor numerär, den föreslagna brandsergeantsbefattningen uteslutas ur förslaget och i stället upptaga ytterligare 2 korpraler af de föreslagna 14 brandsoldaterna. Härpå vunnas öfver 1,000 kronor uti den föreslagna aflöningsstaten. Med detta öfverskott kunde brandchefslönen höjas, hvarmed säkert vunnas, att en för brandchefssysslan fullt kvalificerad person kunde erhållas. Någon högre militär kunde ju inte tänkas, men det finnas säkert andra som kunna passa lika bra och besitta högre fackkunskap, fastän deras lefnadsvanor eller anspråk ej vore så stora, men ändå veta sin ställning och sitt ansvar. Såsom något »steg bakåt» får man väl

inte i likhet med en ärad »samtida» anse det vara, om en plats kommer att besättas med en fackman i stället för en icke fackman, äiven om den förstnämnde förut möjligen skulle ha stått lägre på rangskalan än den senare. Hvarför Karlskrona i detta fallet skulle behöva intaga en särställning kunna vi inte förstå.

Inte heller kunna vi förstå hvad den förut omnämnde ärade artikelförfattaren menar med, att det skulle komma att blifva en »sänkning af brandchefsnivån inom landet», för den händelse brandcheferna mera allmänt komme att bestå af fackmän, utbildade vid brandväsendet. Enligt vår åsikt skulle man i stället kunna säga, att det blefve en »sänkning af officersnivån» vid brandkårerna. Och hvarför detta skulle »innebära en betänklig fara, särskildt för brandförsäkringsgifvarne och inom sig bära fröet till brandväsendets stillastående och så småningom inträffande tillbakagång och förfall» är likaledes för oss alldeles obegripligt. Men det låter så man kunde blifva rädd.

Vederbörande myndigheter och brandförsäkringsbolag börja emellertid att se saken från den rätta sidan och detta bådär godt för brandväsendets framåtskridande till skydd för våra samhällen mot eldfara.

Till hvad som här sagts vore mycket att tillägga, men vi torde nog återkomma.

Innan vi sluta vilja vi blott fråga Karlskrona-Tidningen om den kan stå för det påståendet som gjordes uti nämnda tidning för den 15 juni, att »erfarenheten öfver allt visat — med ett undantag när — att ett underbefäl som brandchef icke fyller de kraf man måste ställa på honom».

Påståendet innebär en kränkning för en hel del inom brandmannakretsar kända personer och vi draga starkt i tvifvelsmål huruvida Karlskrona-Tidningen själf varit i tillfälle att bedöma förhållandet.

Fodringar på automobilgarager.

I denna fråga skrifver Kgl. Bauinspektor Wendt i Berlin i Jungs »Feuerpolizei» följande:

Med uppsvinget inom automobilindustrien hafva nya faror uppstått i de stora städerna, då som bekant endast en ringa bräddel af motorvagnarna drivas på elektrisk väg med ackumulatorer, under det att det öfvervägande antalet använder såsom kraftkälla förbränningsmotorer, hvilka matas med bensin eller lik-

nande eldfarliga mineraloljor. Då nu hvarje vagn har en mineraloljebehållare, som rymmer omkring 30—50 liter, ja, vid större vagnar till och med 90 liter eller ännu mera, så är det tydligt, att förvaringsrummen för motorvagnarna med förbränningsmotorer med hänsyn till eldsäkerheten måste behandlas med särskild försiktighet. Framför allt borde dessa rum om möjligt anbringas i särskilda byggnader. Man bör undvika inställandet af automobiler i källarlokaler. Rummens väggar böra vara af sten. Hvarje särskildt rum bör afskiljas med eldfast tak och lika beskaffade skiljeväggar utan öppningar. Förekomma fönster i väggar eller tak böra de vara försedda med trädglas i järnramar. Det faller af sig själf, att reparationsverkstäder, där man använder öppen eld, böra afskiljas från förvaringsrummen genom eldfasta väggar utan öppningar. Det förordas att icke förvara mer än tre vagnar i hvarje rum. Golfvet bör vara oförbränneligt och dessutom sådant, att olja ej kan uppsugas af detsamma. Det bör hafva fall mot ett i en grop anordnad fat för uppsamlande af möjligen öfverrinnande bensin. Det får icke tillåtas, att bensin utrinnet i stadens afloppsledning, enär därigenom explosiva gasblandningar kunna uppstå. Dörrar och portar i ytterväggarna böra vara öppna utåt. Ligga garagerna under boningsrum, måste garagens dörrar och fönster förses med minst en meter utskjutande skyddstak af eldfast material. Naturligtvis måste all öppen eld, vare sig för uppvärmning, belysning eller annat ändamål, undvikas. Uppvärmningen bör ske med lågtrycksång eller varmt vatten. Till belysning äro endast elektriska glödlampor med skyddskupor tillåtna eller också utvändigt anordnad belysning, förutom säkerhetslampor enligt Davys system, hvilka dock icke får tändas inom vagnlokalerna. Ett anslag, som förbjuder tändande af eld eller ljus, vagnslyktornas tändning och släckning, ävensom cigarrökning, bör anbringas på i ögonen fallande sätt å ingångsdörrarna. Det bör sörjas för en grundlig ventilation, särskildt af den närmast golfvet belägna delen af lokalen, eftersom bensinångorna, såsom varande tyngre än luften, samla sig där. Fyllda eller tomma bensinfat få icke förvaras hvarken i garagerna eller i reparationsverkstäderna. För förvaringen af bensin måste myndigheternas föreskrifter angående eldfarliga vätskor iakttagas. Det förordas att

Sprid Svensk Brandkårs-Tidning!

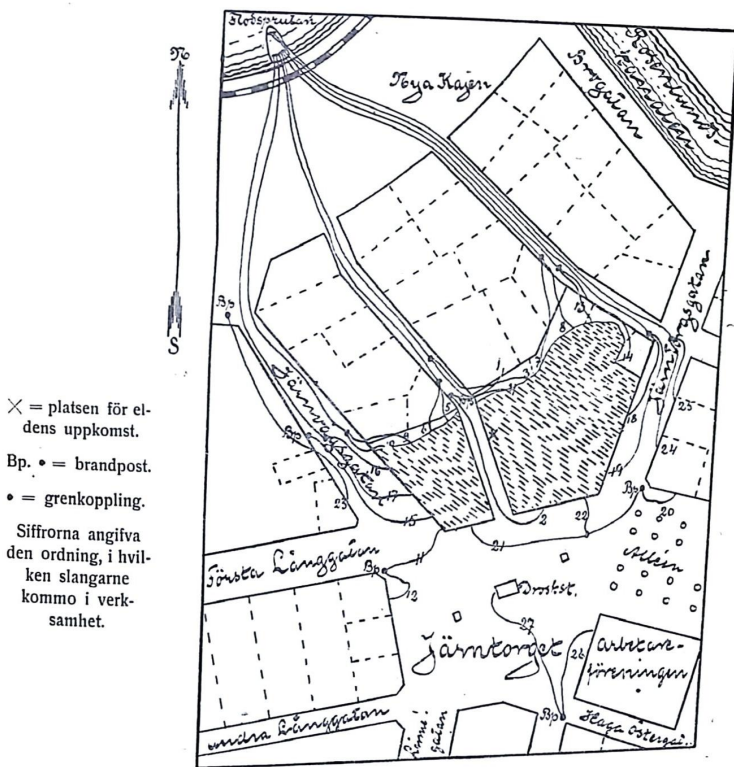
vid nyanläggning af garager ofvanstående synpunkter mera än hitills beaktas och att också vid garager det tages hänsyn till eldsäkerheten så långt som det är möjligt. Då kan man vänta, att garagebränderna, som på senaste tiden varit ganska talrika, åter minskas. Detta

är så mycket mera önskvärdt som bensenbränderna äro särdeles svåra att släcka och stora faror kunna uppstå för grannskapet och för brandkårens medlemmar på grund af de därvid lätt uppstående explosionerna.

Eldsvådan i Göteborg den 9 juli 1910.

Den 9 juli kl. 9,53 f. m. alarmerades brandkåren genom signal från brandskåp för eldsvåda uti det s. k. Järnvägsområdet, beläget vid Järntorget norra sida och begränsadt

SO och NO af Järntorgsgatan och Brogatan, i vester (SV) af Järnvägsgatan och i norr af Nya Kajen. Området, som skäres af tvänne smala gator, den ena gående från Järntorget

Skala 1:2000

100 50 0 100meter

Gruppering af slangledningarne omkring kl. 12 midd.

ned till Kajen, den andra från Järntorgsgatan till samma plats och som omfattar c:a 30,000 kvm., var å den brunna delen liksom det fortfarande är å den del, som är orörd af elden, bebyggd af alldeles intill hvarandra liggande och utan brandmurar försedda bränskjul och andra enklare träbyggnader, inrymmande en mängd särdeles brännbara ämnen såsom oljor, carbid, en stor myckenhet ved och kol, fanér, säckväf, lump m. m., dessutom en hel del butiker — möbel-, kortvaru-, cigarrbutiker m. fl. — så att området kan från eldsynpunkt anses för ett af de farligaste i staden.

I enlighet med förut utfärdade order utryckte från huvudstationen på brandskåps-signalen en personvagn, en materialvagn och en mekanisk stege, men då anmälan om elds-vådan dessutom gjordes muntligen af en polis-konstapel just då fordonen körde ut genom spruthusporten och vetskaps sålunda erhöles, att det var Järnvägsområdet, som brann, gaf genast order om att flodsprutan skulle göras fullt klar till användning, i händelse elden var så våldsam att den behöfde komma i bruk. Denna åtgärd visade sig ock genast vid fram-komsten — $1\frac{3}{4}$ min. efter larmets ankomst till stationen — vara berättigad, ty redan då brandkåren anlände till platsen rasade elden med oerhörd våldsamhet; de gamla af den långvariga torkan upphettade träkäakarna med sitt innehåll brunno som fnöske. Dessutom rådde stark NO vind, hvilken längre fram på f. m. blef nästan orkanlik och flere gånger svängde om till vestlig.

Från brandpost utlades genast 2 och från flodsprutan 4 slangledning, hvilka senare vid eldstället utgrenades förmedelst grenkopp-lingar till 8, hvarefter ledningar så fort ske kunde, drogos så väl från brandposter som från flodsprutan, så att innan man kunde anse elden vara inringad, voro 11 ledningar från brandpost och 16 ledningar från flodsprutan utlagda.

Under tiden hade brandkårsafdelningarna från Majorna och Stadshuset tillkallats för att biträda vid släckningen samt alla extra brand-karlarna inkallats, af hvilka en del jämte afdelningen från brandstationen i Olskroken utgjorde reserv å huvudstationen.

Då elden var som våldsamast, utvecklade den en sådan oerhörd hetta, att fönster-rutor sprungit sönder i husen rundt om, t. o. m. å de hus, som ligga tvärs öfver Järntor-get, å Arbetareföreningens hus samt å husen på andra sidan Järntorgsgatan antändes. Eld-bränder — särdeles häftigt från fanéru-plaget — flögo i luften och lyckades äfven antända huset n:r 7 vid Andra Långgatan. Linnéga-

tan var snart sagdt i hela sin längd insvept i ett enda rökmo. För att afvärja faran måste ledningar dragas upp genom trapporna till de hotade husen.

Omkring kl. 12,30 e. m. kunde elden an-ses begränsad, ehuru den fortfarande rasade med stor våldsamhet; det brinnande området var på alla sidor inneslutna mellan kraftiga vattenstrålar.

Den till eldstället från början ankom-mande brandkårsstyrkan utgjordes af förutom befäl 21 man; sedan förstärkning efter hand tillkallats, uppgick styrkan till 65 man.

Först efter 10 timmar hade eldens våld-samhet aftagit så mycket, att flodsprutan kunde indragas och släckningsarbetet öfverlätas till en brandmästare och 8 man, hvilka till en början hade 6 ledningar från brandpost i gång.

Efter c:a 3 dygn kunde elden anses fullt släckt.

Elden hade uppkommit genom explosion, förorsakad af värdsloshet vid påfyllning af olja, i det att den person, som verkställde påfyll-ningen, lyste med en tändsticka i fatets sprund. Oljan var ett nytt sorts surrogat för linolja, benämnd »Standard emalj», som nyss förts i marknaden härstädes och hvars eldfarlighet var obekant. Efter eldsvådan företagna under-sökningar visa, att oljan redan vid $+13^{\circ}$ C. afgifver antändbar ånga.

Det brunna området omfattar en areal af c:a 7,000 kvm.

Brandskadeersättningen torde uppgå till 350 å 400,000 kronor.

G. E.—dt.

Ingen obemärkt Eldsvåda.

Kolos- och Gasförgiftningar

omöjliggöras genom alarmparaten
»Skyddsängeln».

Pris endast 10 kronor per styck.

Finnes hos hvarje installatör för gas-
och ringledning samt i parti hos

ANDERSSON & LINDBERG, Aktiebolag

☐ GÖTEBORG ☐

Rikstel. 2284, 3334.

Återförsäljare antagas.

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN Stockholm
E. Bergström & Co.
 Guldmedalj Stockholm 1897. Högsta pris Götte 1901. Statsdiplom Berlin 1901.

Specialaffär för
Brandmateriel.

Redovisning

öfver tecknade bidrag för åstadkommande af ett brandkårsmuseum i Göteborg:

I Göteborg: Förut redovisade kr. 577: 50.
 Från andra platser: Förut redovisade kr. 107: 40.

Genom Brandsergeant J. M. Göhle, Hernösand.
 Hernösands Brandmannaförening 5 kr. H. A. 2 kr.
 K. W. 1 kr., A. A. 2 kr. och P. A. 1 kr. = kr. 11: —

Summa kronor 118: 40.

(Fortsättning). Tillsammans kronor 695: 90.
 Innehafvare af teckningslistor ombedes, att i och för redovisning snarast insända dem till någon af ledamöterna i

MUSEINÄMNDEN.

Omorganisationen af Karlskrona brandväsende.

Som förslaget till omorganisation af brandväsendet i Karlskrona ännu inte hunnit att af herrar Stadsfullmäktige därstädes slutbehandlas, vilja vi begagna tillfället att i allra största korthet redogöra för vår åsikt om detsamma.

Såväl själfva förslaget som de afgifna reservationerna finnas införda uti N:o 6 af denna tidning

Hvad först brandkårens numerär beträffar, synes den vara tillräckligt tilltagen. Af föreslagna tre underofficersbefattningar, nämligen brandmästare, brandsergeant och maskinistsergeant, torde två vara tillfyllest, hvarför brandsergeants befattning kunde bortfalla. Detta endast under den förutsättningen, att brandchefen ej tillättes innehafva annan tjänst än brandchefstjänsten. Däremot borde korpralerans antal ökas till minst fyra i stället för två. Tjänsten kunde säkerligen härigenom bättre skötas.

Manskapets löner äro alldeles för lågt tilltagna. Med sådan aflöning blir rekryteringen dålig och afgången stor. Yrkesbrandkår blir det därför endast till namnet. Ut i Södertelje t. ex., hvarest brandväsendet den 1 Okt. förra året omorganiserades, blefvo brandmanskapets löner satta betydligt högre.

Hvad det af komitén föreslagna och af brandstodsbolagen förordade samarbetet med marinen beträffar så skulle det endast komma att lända till en massa obehagligheter och förvecklingar, utan att brandkåren eller staden

för vanliga fall i utbyte får något större gagn af den tillstädeskommande öfvade afdelningen. Detta bör därför i enlighet med brandchefens reservation utgå och inte håller bör den befälhavande amiralen ha den allra minsta befälsrätt öfver stadens brandkår och dess chef. Enligt brandstadgan tillkommer det endast brandchefen att föra befälet vid eldsvådor. Vid utomordentliga eldsvådetillfällen bör dock, i likhet med hvad som är fallet i andra garnisonsstäder, en afdelning militär komma tillstädes på rekvisition af brandchefen. Antalet må vara beroende af huru många som för tillfället erfodras.

Brandstyrelsen har föreslagit och brandförsäkringsbolagen ha uttalat önskvärdheten af att brandchefens platsen måtte besättas med en utbildad fackman. Detta förslag är alldeles riktigt. Så bör det vara. Brandchefen bör helt ägna sig åt sin tjänst, hvilken rätt skött kommer att upptaga hela hans tid. Ty tjänsten inom stationen och besiktningar m. m. ute i staden, gifver honom helt säkert så mycket arbete han hinner med.

Brandchefens lön är dock enligt vår mening för lågt satt. Han skall kunna känna sig oberoende fastän han inte behöfver lefva högt.

Brandsynerna böra gifvetvis förrättas af brandchefen och brandmästaren (vice brandchefen), med behöfliga biträden. Detta är alldeles nödvändigt för brandtjänstens rätta skötande, ty det är lika viktigt att förebygga eldsvådor, som att släcka redan utbrutna. Brandkårens stora arbete i det tysta får därför inte förbises. Dessutom böra brandbefäl vara synnerligen väl lokaliserade, inte endast på gatorna, utan också inne i husen, fabrikena m. fl. ställen.

Det förefaller märkvärdigt att komitén ansett brandstationsfrågan falla utom ramen för det erhållna uppdraget. Vi anse den frågan i samband med den andra vara af en mycket viktig natur.

Vid uppgörandet af förslag till ny brandstation borde läggas särskildt an på att bereda familjebostäder åt såväl befäl som manskap och detta i möjligtast största utsträckning samt att göra bostäderna praktiska och bekväma. Ty därigenom kan stabilit och bra folk erhållas, hvilka som gifva stanna länge kvar i tjänst, hvarigenom kåren med tiden blir en verklig yrkesbrandkår.